

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

5. Clementia regentium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

alii ad stivam. Aquilæ, teste Pierio lib. 19. alites sunt, unde regnorum auguria ducuntur. Aquila C. Mario consulatum præsignificavit: Octaviano Cæsari panem de manu abstulit, Romanum imperium dedit. Supra Alexandri M. caput placidè volitare visa, victoriarum præfagium fuit. Mentionem aquilæ facit Ezechiel c. 17. *Quæ magnarum alarum & longo membrorum ductu venit ad Libanum, & tulit medullam cedri &c.* scilicet Nabuchodonosor Rex Chaldæorum Proceres & nobilitatem Judæicam in captivitatem abduxit Babylonem: Ungues aquilæ rapinam, alæ celeritatem, varietas & copia plumarum numerum & varietatem nationum in exercitu Chaldaico, corporis moles, robur & potentiam significant. Eiusmodi Aquilæ omnibus sæculis quatuor mundi plagas circumvolant, & rapinas egerunt. Quales olim Romani fuere, qui pro Symbolo pinxerunt *Aquilam fulmini insistentem*, ostendentes, Romanum imperium armis partum, armis conservari. Idem ipsorum signa ac vexilla militaria, aquilam præferentia, loquebantur.

V. (f) Sed mitior cæteris Augustus Cæsar, in insignibus Aquilam habuit super quernam coronam inter duas lauros stantem: quod erat profiteri, se imperio, victoriisque ad civium defensionem usurum. Carolus V. & Maximilianus II. Austriacus in Symbolis expresserunt Aquilam fulmini insistentem, cui ramus olivæ additur, cum lemmate: *Temperata durant.* Antoninus Pius, Imperator optimus fulmen in toro seu pulvinari collocavit, in signum clementiæ, cuius fama ante omnia Principi colligenda. Supplicium & acerbitas vel mitissimos animos exasperat; animalium ferocissima blandiendo cicurantur. Philippus Rex Mæcedonum, cum subactis Græcis quidam autores essent ei, ut civitates præfidiis contineret, ne deficerent: Malo, inquit, diu bonus & commodus, quam brevi tempore severus dominus appellari. Nihil enim violentum est diuturnum. Nihil pulchrius, ait Seneca lib. 2. de clem. c. 3. in fastigio collocatis, quam multarum rerum veniam dare, nullius petere. Consonat Ovidius:

Sit piger ad pœnam Princeps, ad præmia velox,
Et doleat, quoties cogitur esse ferox.

Idem alibi:

Si quoties peccant homines, sua fulmina mittat
Jupiter, exiguo tempore inermis erit.

Sapientissimè Hebræus Rex: *Miseriordia & veritas custodiunt regem,*
& roboratur clementiâ thronus eius. Prov. 20. Alexander verè Magnus

Cccc 2

impe-

(f) *Clementia regentium.*

imperium suum hac virtute stabilivit; quæ tanta in eo fuit, ut Darius Persarum Rex manus ad cælum tendens precaretur: *Dii patrii primum mihi stabilite regnum; deinde, si de me jam transactum est, precor, nequis potius Asia Rex sit, quam iste tam justus hostis, tam misericors victor.* Curt. lib. 4. c. 26. Alexandro par Julius Cæsar, rerum potitus, statuas Pompeij dejectas, honorificè reposuit. Tum Cicero, Cæsar, inquit, dum Pompeii statuas reponit, suas stabilivit. Plut. in Apophth. Sapienter Salustius in bello Jugurthino: Non exercitus, neque thesauri præsidia regni sunt, verùm amici, quos neque armis cogere, neque auro parare queas; officio ac fide parantur.

VI. (g) Errant ergo Pseudopolitici & Machiavellistæ, quorum hæc sunt principia & axiomata, quæ Principibus instillant: *Subditos preme, ne rebelent: eos tributis agrava, ut eorum paupertate te ditēs & robres: metu eos opprime: oderint, dum metuant. Eis vires, opes, & animos adime, ut servos tibi facias & mancipēs: arcibus urbes doma, ut semper sint sub fulmine.* Vidit meliora, docuitque Seneca, Neronis præceptor, qui ad eundem scribens lib. de Clement. Non est opus, inquit, latera monitium abscondere multiplicibus muris, ac turribus sepire: saluum regem clementia in aperto præstabit; crudelitas hostes multiplicat. Obsecutus huic monito Nero, initio imperii, cum rei cuiusdam capitis damnati sententiæ subscribendum esset, exclamavit: *Vtinam nescirem litteras!* Felix, si media & ultima primis respondissent. Theodosius Junior rogatus, cur neminem eorum, à quibus lædebat, multaret, respondit: *Vtinam liceret mihi & mortuos ad vitam revocare!* Alphonsus Aragonum Rex nimis lenitatis insimulatus, dixit: *Malo multos meà clementiâ & mansuetudine servare, quam paucos meà severitate perdere.* Egrege hoc, & ad genium Austriacæ gentis, quam in suam potentiam & tot regna laus clementiæ provexit. Malus custos diuturnitatis est metus; benevolentia valet ad perpetuitatem. Qui se volunt metui, necesse est, ut ipsi metuant quàm plurimos. Metuatur ergo Jupiter *Tonans, Fulminans, Vltor*; sed magis colatur & ametur Jupiter *Custos, Conservator, Opitulator*, unde nomen habet, scilicet à *juvando*.

VII. (h) Sed quid? Jupiter Rex Divùm, hominùmque, ut libidini serviret, in varias animalium formas abiit. Quis hoc de summo deo vel ausus est credere, vel fingere? Poëtæ. Senecam audiamus c. 26. de vita beata. Sic vestras hallucinationes (imperitos philosophiæ Stoicæ alloquitur) fero, quemadmodum Jupiter Optimus, Maximus ineptias

(g) Pseudopoliticus error, nimia severitas. (h) Exemplum malum Principis.